

ХРИСТО БОТЙОВЪ

Той умрѣ. Но живѣе въ сърдцата, макаръ и коваренъ куршумъ да прониза гордото му чело. Загина тамъ на Вола, но духътъ му живѣе. Още поупойтелно звучи огнената пѣсенъ на великия безсмъртникъ Христо Ботйовъ.

А защо? Въ какво се крие магията на неговото име? Защо сърдцето ви бие тъй силно, когато четете неговитѣ пѣсни или историята на неговия кжсь животъ?

Защото Ботйовъ е най-голямниятъ поетъ на България. Защото пѣше за нейната свобода и умрѣ за нея. Защото обичаше дълбоко и горещо своя беденъ, поробенъ народъ.

Ботйовъ е роденъ на Коледа — 25. XII. 1848 год. въ гр. Калоферъ. Още отъ малкъ той се отличава съ своята буйност, решителност, неприимчивост. Когато порастна, той разбра бедитѣ и тежката

неволя на поробения народъ и затова посвети живота си за неговата свобода. Училъ се е въ Румѣния, учителствувалъ въ северна Добруджа, Ботйовъ никѣде не се е дълго застоявалъ. Неговата мисълъ да освободи народа не го оставя нито часъ спокоенъ. Той пише пѣсни, редактира и издава вестници, позовава народа къмъ борба съ вѣковни притѣснителъ. И въ 1876 година, презъ м. май, той минава Дунава съ своята чета, за да умре въ честна борба за сладката свобода на своя любимъ народъ. Има ли дете, което да не знае историята на Ботйовата чета и неговата смъртъ на Вратчанския балканъ? Той падна убитъ въ сражение съ турцитѣ на 20 май (старъ стилъ) 1876 година. И сега, всѣка година, на 1 юний, цѣлиятъ български народъ празнува тоя денъ на Ботйовата смъртъ. На върха Вола, дете загина поетътъ, на тоя денъ се стичатъ отъ цѣла България млади и стари, да се поклонятъ на паметъта на великия безсмъртникъ. Защото:

Тозъ, който падне въ бой за свобода, той не умира: него жалѣятъ земя и небо, звѣръ и природа, и пѣвци пѣсни за него пѣятъ...

Отъ Бѣло море до Дунавъ, по Румелийски полета...
Никола Никитовъ

ДОБРОТО ИМЕ

Единъ денъ огньтъ, водата и доброто име, преди да тръгнатъ да вървятъ заедно, размислили какъ биха могли да се намѣрятъ отново, въ случай че се изгубятъ.

Огньтъ заявиль:
— Мене ще ме намѣрите, дето видите да пуши.
Водата на свой редъ каза:

— Мене пѣкъ ще ме намѣрите въ бластитѣ мѣста.
— А тебе, — попитали тѣ доброто име, — кжде можемъ да те намѣримъ?
— Мене, — отговорило то, — който веднажъ ме изгуби, не може да ме намѣри никога вече.

ШЕГИ И СМЪШКИ

— Добъръ день!
— Какъвъ ти добъръ! Не виждашъ ли, че вали джждъ?
— Тогава здравей?
— Какъ ще здравея, когато въ такова време човѣкъ най-

лесно се разболѣва.
— Щомъ е така, тогава Богъ да ти помага!
— Помага, но ако и ние сами си помогнемъ.

Маршъ ТАТКОВИНА Вас. П. Нешевъ

Ху-ба-ва си, татко-ви-но, и-ме сладко, зе-мя рай,
сърдце младо и невинно, за тебъ трѣпка и-и-грай.

Мили ми сж планинитѣ — и на северъ, и на югъ, — драги ми сж равнинитѣ, набраздени съ нашия плугъ.

На уста ми сладка дума ще да бжде този кжтъ, лето Дунавъ, Вардаръ, Струма и Марица си текатъ.

Доръ на небе ясно слънце, доръ на очи свѣтъ, животъ, ще обичамъ азъ отъ сърдце тазъ земя и тозъ народъ.

П. Р. Славейковъ

Изъ едно гърне старо злато

ВЪЛКЪТЪ И МАГАРЕТО

Презъ една гора вървѣше хлѣбарьтъ Шишко. Той караше два човали хлѣбъ, натоварени върху неговото магаре Марко. Подиръ Шишка тича-

ше палавиятъ Мурджо. Насрѣдъ гората Шишко спрѣ магарето, пустна ю да пасе въ поляната и се изтегна подъ една дебела сѣнка да подрѣмне. Заспа дълбоко. Магарето стържеше сладко росната трева. Следъ него тръгна Мурджо и почна да му се моли:
— Приятелю, Марко, наведи се малко, за да мога да стигна съ уста кошницата. Тамъ има половинъ хлѣбъ — сухъ. Той е за мене. Много съмъ гладенъ, а господарьтъ спи и нѣма кой да ми даде

хлѣба. Моля ти се!
Магарето стържеше трева. То отговори:
— Нѣма какво да ми се молишъ. Сега съмъ заетъ съ пасене. Нѣмамъ време за навеждане. Потрай, докато се събуди господаря!

Мурджо наведе глава и почна да гризе една шишарка. Не щѣшъ ли, подиръ малко Марко ревна:
— Помощь! Отидохъ! Загина най-голямното магаре на свѣта! Помощь!
— Какво има? — попита кучето.
— Единъ вѣлкъ иска да ме изяде. Ела го прогони, братко Мурджо! Моля ти се!

— Нѣма защо да ми се молишъ. Сега съмъ заетъ. Потрай докато се събуди господаря! — отвърна спокойно Мурджо.
И вѣлкътъ изяде магарето. Поуката отъ тази басня е следната: помагай на другаря си на време, когато е въ нужда, за да ти помогне и той.

Ангелъ Каралийчевъ

ЦЕННИ КНИГИ ЗА ВСИЧКИ

— Българското възраждане, отъ проф. М. Арнаудовъ, 60 лв.; Борци и мечтатели, литературни портрети, отъ проф. М. Арнаудовъ, 60 лв.; Литературни легенди, отъ П. Дянековъ, 60 лв.; Призори, драма въ стихове, отъ Славчо Красински, 40 лв.; Честна дума, драма отъ Добри Немировъ, 50 лв.; Веднѣжъ тѣй, после тѣй, комедия отъ Вл. Поляновъ, 30 лв.; Панарьтъ въ Стародолъ, драма отъ Дим. Шишмановъ, 30 лв.; Чудната стрела, приказки и разкази отъ Георги Кръзовъ, 40 лв.; Джгоцвѣтно знаме, сборникъ четива, отъ Здр. Митовски и Г. Кръзовъ, 50 лв. По случай седмицата на българската книга до края на м. юний се отстъпватъ вмѣсто за 420 лв. само за 220 лв., отъ редакцията на сп. „Българска мисълъ“, София, Чумерна, 29. Пош. чек. сжк 4767.

— А пѣкъ моя Славейко!... Не можешъ му излѣзе насрѣца!... Чувашъ ли да се биятъ?...
— Съ кого?!.
— Какво сте се разбѣбрали? Друга работа нѣмате ли? Я си приберете децата да не ни прѣчатъ, — викналь имъ Кълвачьтъ и още по-силно затропалъ по дървото.
Бързали птицитѣ, хвѣрчели отъ дърво на дърво, събирали се, решавали. Листата шумѣли, клонитѣ треперѣли, върховетѣ на дърветата се навеждали. Уплашила се цѣлата гора.
Една сутринъ се събрали всичкитѣ птички, наредили се и литнали. Като изхвѣрчнали, сякашъ черенъ облакъ се навесилъ надъ гората — тѣй много били!
И Кукувичето тръгнало съ тѣхъ.
Разтжжила се сестрата на Кукувичето, молила му се:
— Братко, малкъ си, не ходи, може да те убиятъ!
— Нека да види Коса, че не ме е страхъ!...

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Орлинъ Василевъ

Роденъ е презъ 1904 година въ с. Вранякъ, Бѣлослатинско. Сега живѣе и работи въ София.

Орлинъ Василевъ е талантливъ и плодовитъ писателъ. Той пише предимно за възрастни. Написалъ е книгитѣ: „Бѣлата пѣтека“, романъ, „Прости сърдце“, разкази, „Торъ“, романъ, „Хайдутинъ майка не храни“, романъ, „Дивата гора“, повесть за малки и голѣми, „Подъ сѣнкитѣ на Пиринъ“, пѣтни бележки, драмата „Островътъ на прокаженитѣ“ и др. За малкитѣ е написалъ доста хубави разкази, но отдѣлна книга не е издалъ. Той е уредникъ на софийската градска библиотека и музей.

БЛАГОСЛАВЯЙ

Благославяй отъ небето съ обичъ нашия народъ, и ни пращай златно лѣто, златно лѣто съ много плодъ!

Господи, отправяй взори, пълни съ твоята благодать, отъ далечнитѣ простори — Ти си съ милости богатъ!

И ни вдѣхвай, мили Боже, Твойтѣ вѣчни правдини — и надежда, за да можемъ да живѣемъ въ свѣтли дни!

Борисъ Маковски

На едно дърво всрѣдъ гората чуруликало орѣхче. Дошълъ Славейтъ.
— Знаешъ ли, Орѣхко, тамъ на онова дърво седи кукувичето и плаче.
— Защо?
— Питахъ го. Каза ми, че единъ Косъ му оскубалъ опашката.
— Защо?
— Не ми каза.
Подиръ малко пристигналь Кълвачьтъ.
— Абе защо хленчи Кукувичето тамъ на онова дърво? Попитахъ го, нищо не ми каза.
— Косътъ му оскубалъ опашката!
— Кой? Нашиятъ ли Косъ?
— Не! Не! Другъ! — Отъ близната гора. Прехвѣрчналъ Врабчо.
— Кукувичето седи тамъ на дървото и плаче ли, плаче! За какво?

— Нѣкой му оскубалъ опашката.
— Врабчо, иди го повикай. Нека ни каже, — рекълъ Славейко.
Научили се и другитѣ птици, че Кукувичето плаче. Събрали се и тѣ да чуятъ.
Следъ малко Врабчо довелъ Кукувичето.
— Кукувиче, я ни кажи, защо оня Косъ ти оскубалъ опашката? — запиталъ Славейко.
— Знамъ ли?
— Ти ако не знаешъ, та ний ли?
— Да не си го ядосалъ?
— Не, не съмъ! А отидохъ да се порадвамъ на полето: цвѣтята се разцвѣтѣли, валички потекли, слънце грѣйнало! Изведнажъ до мене се изпрѣчи Косътъ отъ онази гора и ми викна: — я се махни! Грозишъ цвѣтята! — Стана ми мжчно, заплакахъ и му ду-

мамъ: — Пѣкъ ти по-хубавъ ли си отъ мене? — И той се разсърди и ми оскуба опашката. Видже я!
— Брей!... Най-хубавитѣ пера му оскубалъ!
— Не е виновно Кукувичето! — извикаль Врабчо.
— Не е, не, — зацвѣрчали и другитѣ птици.
— Да накажемъ тоя Косъ! Какъ смѣе да напада най-милія ни другаръ. Той да не мисли, че нѣма кой да го брани!
— Врабчо, иди да повикашъ Коса, — рекълъ Славейко.
Отишълъ Врабчо, но се върналь пакъ самъ.
— Не иска да дойде и перата не дава!
— Защо не ги дава?
— Не дава! Пѣкъ и другаритѣ му набеждаватъ Кукувичето — то било виновно.
— Тѣй ли?... Ний ще ги накажемъ за нашето Кукувиче!
— Да ги накажемъ, тѣй да ги накажемъ, че да помнятъ!...
— Съседке, какво стана съ нашитѣ мжже. Кълвачьтъ като се разтропалъ по дърветата, тече нѣма клюна и само крепци.
— Не зная! И моя Врабчо се разфучалъ, цѣлъ денъ си е остриль ноктитѣ.

— Куку-куку-куку! — обаждала се тя на братчето си и много жалила за него.
Минали день-два, войната се не свършвала! Отъ време на време прелиталъ Врабчо.
— Войната скоро ще се свърши! Пѣкъ ти, Кукувице, не тжжи! Братчето ти храбро се бие!
— Ами ако го убиятъ!... Куку-куку-куку!... и вси поглеждали къмъ близната гора.
Войната била страшна! Птицитѣ си изпочупили човкитѣ, крилата, а колко останали безъ опашки! Най-сетне победили! Пленили Коса и му завързали на врата оскубанитѣ пера отъ Кукувичето.
Врабчо прѣвъ пристигналь въ гората.
— Ура! Победихме! Връщаме се!
Всички се зарадвали и излѣзли да посрещнатъ храбритѣ войници. Най-много се зарадвала кукувицата. Братчето ѝ се завърнало, макаръ и съ счупѣна човка.
Било Петровъ-денъ. Запѣли птицитѣ, а Кукувицата престанала вече да кука.
И цѣло лѣто никой не я чулъ.

Вѣра Бояджиева-Фолъ